

ONTWIKKELINGSPERSPECTIEVEN: 10 VRAGEN & ANTWOORDEN

1. Wat is een ontwikkelingsperspectief eigenlijk?

De Inspectie van het onderwijs formuleert het ontwikkelingsperspectief (OPP) als volgt: 'de inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden van een leerling voor een bepaalde, langere periode'.

Met een OPP doet u voor de leerlingen op uw school een voorspelling over het verwachte uitstroomniveau in het voortgezet onderwijs. Verder bepaalt u voor rekenen, begrijpend lezen, spelling en technisch lezen een verwacht leerrendement. Het ontwikkelingsperspectief is sturend voor het aanbod dat u de leerling biedt en bevat handvatten voor de planning van uw onderwijs.

2. Voor welke leerlingen moet een ontwikkelingsperspectief worden opgesteld?

Als u werkzaam bent op een school voor speciaal basisonderwijs, dan ben u verplicht om bij plaatsing voor iedere leerling een OPP vast te stellen. Bent u werkzaam in het reguliere basisonderwijs, dan dient u OPP's alleen vast te stellen voor leerlingen waarvan u verwacht dat ze maximaal het eindniveau van groep 7 halen. In de praktijk stromen deze leerlingen meestal uit naar Praktijkonderwijs-LWOO. Het betreft soms ook leerlingen met leerlinggebonden financiering die uitstromen naar Speciaal Voortgezet Onderwijs.

3. Waarom vindt de inspectie werken met ontwikkelingsperspectieven zo belangrijk?

De Onderwijsraad schat dat 10 tot 18% van de leerlingen in het basisonderwijs onderpresteren. Deze kinderen behalen niet het niveau dat van hen verwacht mag worden. Werken met OPP's helpt u om passend onderwijs te realiseren voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Het werken met ontwikkelingsperspectieven kan een bijdrage leveren aan het beter benutten van de mogelijkheden en talenten van leerlingen en zo het percentage onderpresteerders terug te dringen.

4. Hoe ziet de onderwijsinspectie toe op het werken met ontwikkelingsperspectieven?

De inspecteur checkt of uw school realistische ontwikkelingsperspectieven heeft opgesteld voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Verder kijkt de inspecteur naar de tussendoelen die afgeleid zijn van het OPP en de vorderingen die de leerling heeft gemaakt. U moet dus aan de hand van het OPP kunnen laten zien dat bij er bij de leerlingen uitgetaald is wat er in zit.

5. Hoe wordt een ontwikkelingsperspectief vastgesteld en wie doet dat?

Het uitstroomniveau wordt vastgesteld op basis van leerpotentieel (IQ), leervorderingen en protectieve en belemmerende factoren in kind, gezin en school. Een leerrendementsverwachting per vakgebied kunt u bepalen aan de hand van eerdere toetsafnames (minimaal drie momenten, CITO LVS).

Het benoemen van een OPP heeft consequenties voor de doelen die u met de leerling wil bereiken en de keuzes die gemaakt worden in het onderwijsaanbod. De inspectie raadt scholen dan ook aan om externe deskundigheid te raadplegen bij het vaststellen van ontwikkelingsperspectieven.

6. Vanaf welke leeftijd kunnen ontwikkelingsperspectieven worden vastgesteld?

We raden u aan om voor jonge kinderen (tot eind groep 4) te werken met leerrendementsverwachtingen voor technisch lezen, spellingvaardigheid, rekenen en begrijpend lezen. Vanaf groep 5 kan daar ook een voorspelling ten aanzien van het uitstroomniveau aan worden toegevoegd. Om die voorspelling te kunnen maken, dient u te beschikken over een recente, betrouwbare inschatting van het leerpotentieel van de leerling.

7. Wat vraagt het werken met OPP van interne begeleiders en leraren?

Het vertalen van het (lange termijn) OPP naar de (korte termijn) onderwijsbehoeften van een leerling doet een groot beroep op de vakkennis en vaardigheden van interne begeleiders en leraren op uw school. Kernvraag is: wat zijn de pedagogisch en didactische onderwijsbehoeften van de leerling om de doelen die geformuleerd zijn in het OPP te bereiken?

Beantwoording van die kernvraag, vraagt om kennis van leerlijnen, methodes en sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen. Daarnaast zijn vaardigheden in klassenmanagement en geven van effectieve instructie essentieel.

8. Welke voordelen heeft het werken met ontwikkelingsperspectieven?

Ouders ervaren het werken met ontwikkelingsperspectieven als positief. Het is helder en transparant waar door school naartoe wordt gewerkt. De inspectie verwacht dat doelgericht werken met een OPP leidt tot hogere leeropbrengsten bij kinderen met specifieke zorgbehoeften.

9. Is er link tussen ontwikkelingsperspectieven en werken met groepsplannen?

Werken vanuit een OPP sluit nauw aan bij de uitgangspunten van handelingsgericht werken en 1-zorgroute. Het vaststellen en steeds monitoren van het OPP van leerlingen en het actief gebruik van het OPP bij het benoemen van onderwijsbehoeften en de planning van het onderwijs horen een vaste plek te hebben in de cyclus handelingsgericht werken. In een groepsbespreking evalueren de leerkracht en de interne begeleider het groepsplan en de leerlingen met een OPP. Zijn de doelen behaald? Wat zijn de verklaringen voor succes of falen? Moeten de instructie- en ondersteuningsbehoeften worden aangepast? Is het onderwijsaanbod nog steeds passend?

10. Op welke manier helpt OCGH Advies scholen die ontwikkelingsperspectieven willen opstellen?

OCGH Advies heeft een eigen methodiek ontwikkeld waarmee een betrouwbaar ontwikkelingsperspectief wordt bepaald. Deze werkwijze is ontwikkeld in het speciaal basisonderwijs en wordt momenteel succesvol toegepast in het basisonderwijs.

Wilt u meer weten?

Heeft u nog vragen of wenst u aanvullende informatie, dan kunt u met een van de onderstaande adviseurs contact opnemen:

Drs. Wilbert van den Heuvel, Orthopedagoog

E-mail: w.v.d.heuvel@ocghadvies.nl

Drs. Esther Jansen, Orthopedagoog

E-mail: e.jansen@ocghadvies.nl

Drs. Inge van de Ven, Onderwijsadviseur

E-mail: i.v.d.ven@ocghadvies.nl

Drs. Lia van Haren, Orthopedagoog

E-mail: L.v.haren@ocghadvies.nl

Tel.nr. 0492 - 53 88 55